

KERKENBELEIDSPLAN KALMTHOUT 2025-2030

We tonen de originele afbeelding
hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan
met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Goedgekeurd door de gemeenteraad op 23 juni 2025

1. INLEIDING

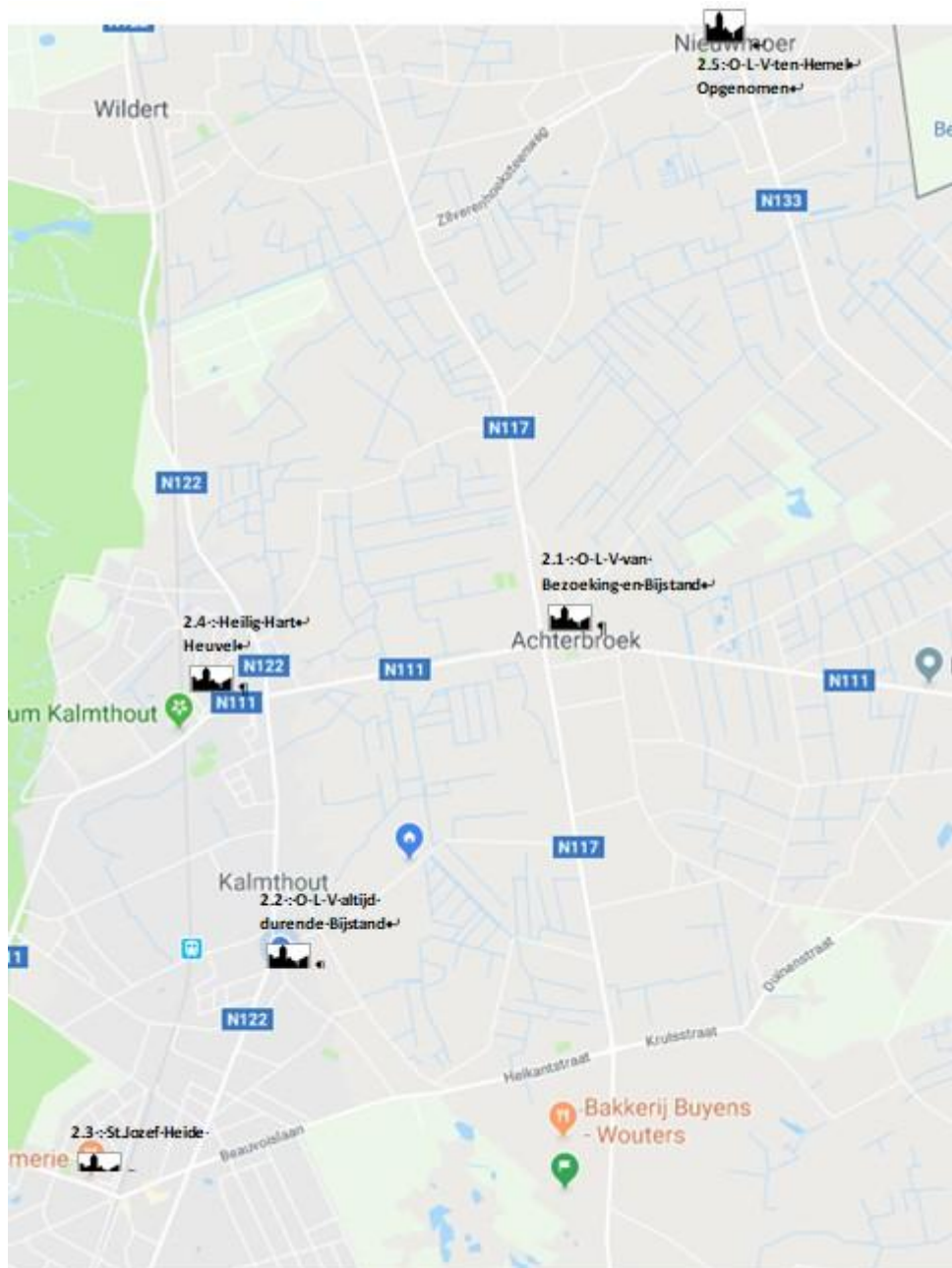
Dit aangepaste kerkenbeleidsplan omvat volgende gebouwen voor de rooms-katholieke eredienst op het grondgebied van de gemeente Kalmthout:

- Onze-Lieve-Vrouw Bezoeking en van Bijstand, Kalmthoutsesteenweg 398 te 2920 Kalmthout (Achterbroek);
- Onze-Lieve-Vrouw, Kerkeneind 13, 2920 Kalmthout (Centrum);
- Sint Jozef, Heidestatieplein 4/8 te 2920 Kalmthout (Heide);
- Heilig Hart van Jezus, Heuvel 16, 2920 Kalmthout (Heuvel);
- Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen, Kerkstraat 1 - 2920 Kalmthout (Nieuwmoer).

Anders dan in 2018-2019 bij het opstellen van het eerste kerkenbeleidsplan, was er nu geen gecoördineerde aanpak nodig met een algemene bevraging, lokale werkgroepen en infoavonden. Bij deze actualisatie van het bestaande kerkenbeleidsplan moet elke parochie zelf haar manier van aanpak kiezen. De opmaak van het nieuwe kerkenbeleidsplan startte formeel op 31 maart 2025. Toen kwam de officiële stuurgroep voor de eerste maal samen. Zij bestaat uit de voorzitter en secretaris van het Centraal Kerkbestuur, de voorzitter van de pastorale eenheid en een vertegenwoordiger van het vicariaat, de burgemeester en de algemeen directeur van de gemeente Kalmthout.

De stuurgroep nam kennis van de toekomstvisie op het gebruik voor de eredienst van de verschillende kerkgebouwen. Deze visie was opgesteld door de pastorale eenheid O.L. Vrouw Essen-Kalmthout. Daarnaast werd ook het tijdspad vastgesteld voor de afwerking en goedkeuring van dit aangepaste kerkenbeleidsplan. De stuurgroep verzocht het centraal kerkbestuur aan de vijf parochies de vereiste gegevens op te vragen voor dit nieuwe kerkenbeleidsplan. Elke parochie tekende haar toekomstvisie uit op een door haar vastgelegde procedure. Nieuw zijn alleszins het actueel gebruik van het kerkgebouw en de toekomstvisie voor de komende periode. De omstandigheden zijn intussen heel verschillend van deze in 2018-2019. Het aantal kerkgangers blijft gestaag dalen en de leeftijd van de doorsnee kerkganger ligt zichtbaar hoger dan enkele jaren terug. Ook het aantal beschikbare priesters en erkende voorgangers daalt sterk. Er zijn dus voldoende redenen voor een objectieve evaluatie. Alle actoren bezorgden de vereiste informatie voor de opmaak van dit nieuwe kerkenbeleidsplan.

2. SITUERING KERKGEBOUWEN

- 2.1 Onze-Lieve-Vrouw Bezoeking en van Bijstand, Kalmthoutsesteenweg 398 te 2920 Kalmthout (Achterbroek);
- 2.2 Onze-Lieve-Vrouw, Kerkeneind 13, 2920 Kalmthout (Centrum);
- 2.3 Sint Jozef, Heidestatatieplein 4/8 te 2920 Kalmthout (Heide);
- 2.4 Heilig Hart van Jezus, Heuvel 16, 2920 Kalmthout (Heuvel);
- 2.5 Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen, Kerkstraat 1 - 2920 Kalmthout (Nieuwmoer).

Bij het opstellen van een kerkenbeleidsplan wordt bij het evalueren van de kerken een lettercode gehanteerd om aan te duiden wat de toekomstvisie is voor de bestaande kerken.

De lettercode **A** staat voor kerkgebouwen die maximaal hun huidige bestemming voor de eredienst behouden (valorisatie).

De lettercode **B** staat voor kerkgebouwen waarvoor op korte termijn (binnen de 5 jaar na het schrijven van het kerkenbeleidsplan) een neven- of herbestemming onderzocht dient te worden.

De lettercode **C** staat voor kerkgebouwen waar op middellange termijn (binnen de 10 tot 15 jaar na het verschijnen van het kerkenbeleidsplan) gesproken moet worden over het behoud voor de eredienst of een neven- of herbestemming.

3. FICHE PER KERKGEBOUW

3.1 Onze-Lieve-Vrouw Bezoeking en van Bijstand Achterbroek

3.1.1. Identificatie

Onze-Lieve-Vrouw Bezoeking en van Bijstand, Kalmthoutsesteenweg 398 te 2920 Kalmthout (Achterbroek), provincie Antwerpen. Pastorale Eenheid Onze-Lieve-Vrouw Essen-Kalmthout, Dekenaat Noorderkempen, Vicariaat Kempen, Bisdом Antwerpen.

De kerk en de grond zijn eigendom van Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Bezoeking en van Bijstand.

Er is geen beschermingsstatus. De kerk is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed, geldig sinds 29-03-2019.

3.1.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De kerk is opgericht in 1952-1953 naar ontwerp van de provinciale architecten Jan Sels en Jules Pingnet in de plaats van de in 1873 gebouwde en in 1944 verwoeste kerk. Het is een noord-zuid-georiënteerde bakstenen kruiskerk met driebeukig schip, transept, koor en flankerende westtoren.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

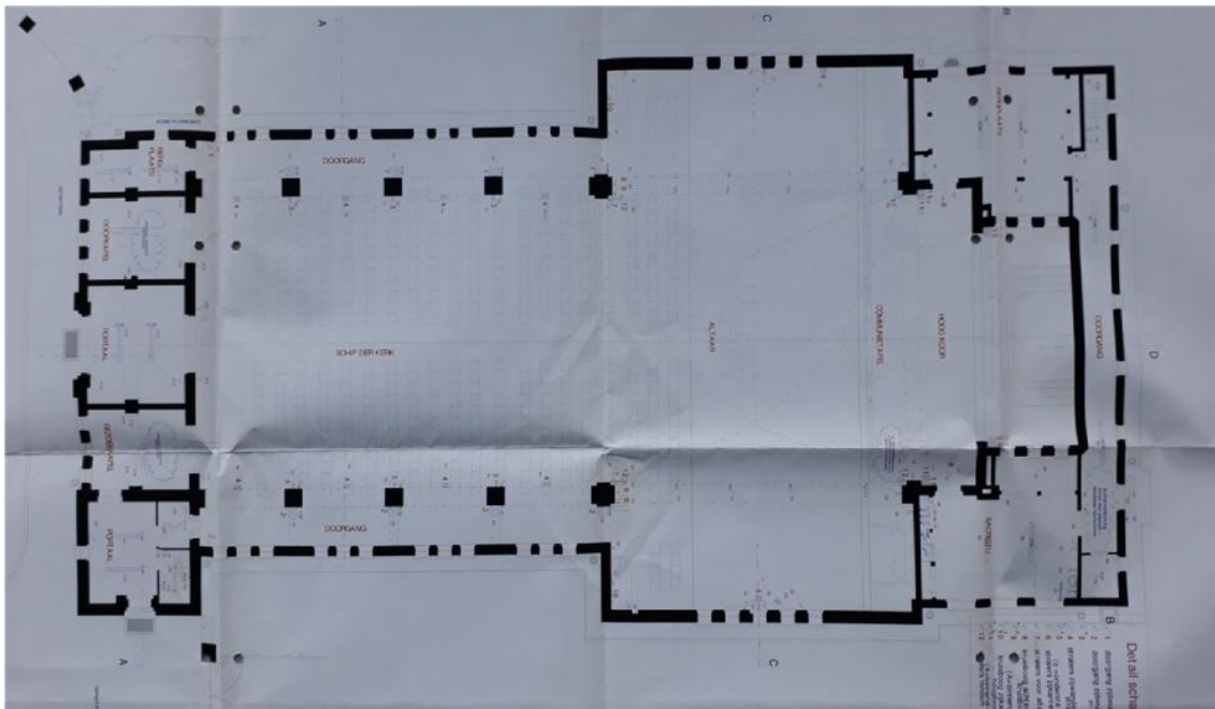
Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

Het gaat hier over een mooie en goed onderhouden kerk. Het onderhoud gebeurt door de parochianen zelf zoals tweemaal per jaar het kuisen van de dakgoten en het schilderen van deuren en ramen. De zoldering van de kerk is geïsoleerd. Maandelijks gebeurt de kleine kuis door ongeveer zes vrijwilligers. Driemaal per jaar gebeurt de grote kuis door ongeveer 18 vrijwilligers. De tuin rond de kerk met de bebloeming krijgt om de 2 weken een grondige beurt. De kerk is goed toegankelijk voor rolstoelgebruikers.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Voorzieningen

Sanitair	Aanwezig
Verwarming	Op gas, gekeurd in 2024
Verlichting	LED
Keukenvoorzieningen	Geen
Audiosysteem	geen
Beeldscherm(en)	geen
Rolstoeltoegankelijkheid	Ja, ook het koorgedeelte is rolstoeltoegankelijk.
Diefstal- en brandbeveiliging	Brandkast is aanwezig
Bliksemveiligheid	Ja
Gsm-operatoren	Ja: 2 operatoren hebben er apparatuur.

Bouwfysische toestand

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw en per rubriek weergegeven op een 6-delige schaal, en dit voor 3 aandachtspunten:

bouwfysische toestand	uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht Dit is de conclusie van de huidige bewaarsstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico op gevolgschade	geen- weinig - redelijk - aanzienlijk - verhoogd - acuut Deze schaal geeft aan in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals oegenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.

GEHELE OBJECT

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

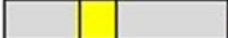

toelichting Het gebouw wordt redelijke goed onderhouden.
De dakbedekking is windgevoelig een aantal vertoont craquelures waardoor regelmatig onderhoud noodzakelijk is.
Verschillende goten zijn hersteld, maar deze herstellingen komen los en er zijn bijkomen naden ingescheurd.
Verschillende aansluitingen zakken uit vanwege stukgeroeste vernageling.

DAK

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting De pannen voldoen maar zijn onderhoudsgevoelig.
Verschillende pannen zijn uitgezakt of weggevallen met vochtindringing tot gevolg.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting De koperen goten voldoen maar zijn gezien de gescheurde naden weinig vakkundig gelegd.
Een aantal herstellingen zijn losgekomen en/of soldeernaden zijn ingescheurd. op een aantal plaatsen heeft dit sterke vochtindringing tot gevolg.
De herstellingen met een gedrenkt doek en met roofing zijn weinig duurzaam.

KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Het houtwerk is structureel in orde maar het vertoont op enkele plaatsen lichte aantasting van actieve kleine klopkever.

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

toelichting Enkel aan de schoorsteen van dak [4] is het voegwerk toe aan herstel.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

toelichting Het schrijnwerk wordt goed onderhouden. Het schilderwerk is plaatselijk aan herstel toe.

AFWERKING EN INRICHTING

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

toelichting Op enkele plaatsen is het schilderwerk beschadigd ten gevolge van oude en recente lekken.

TECHNISCHE INSTALLATIE

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

toelichting De blikseminstallatie geeft een goed indruk. Op enkele plaatsen moeten de metalen delen welke binnen een meter van de daalleidingen valt mee aangesloten worden.

3.1.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De buslijn Essen-Kapellen 670 is in de nabijheid. Er zijn geen andere gebedsruimten in de nabijheid.

3.1.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Actueel gebruik voor de eredienst in 2024:

Ieder weekend en op feestdagen is er een eucharistieviering op zondag om 11.00 u. De zaterdagse misviering is afhankelijk van de misintenties en wordt bijgewoond door 30 à 65 personen. De meest bijgewoonde viering is met Kerstmis. Tijdens de kerstvieringen zijn er tussen de 300 en 400 aanwezigen in de kerk. Met de kinderviering is er nog steeds een volle kerk. Met de andere feestdagen zijn er variërend tussen de 150 à 200 aanwezigen.

Cijfergegevens	2014	2018	2024
Uitvaarten	18	11	5
Huwelijken	2	2	2
Doopsels.	10	12	4
Eerste communie	14	10	12

Er gingen 2 schoolvieringen door in de kerk.

Er zijn 449 zitplaatsen in de kerk.

Op Kerstavond en Kerstdag zijn er 366 aanwezigen. Op Allerheiligen zijn er 210 gelovigen en met Pasen zijn er 180 aanwezigen. Begravenissen worden door 100 à 300 personen bijgewoond.

Toekomstvisie:

In 2019 werd er een kerkenbeleidsplan opgesteld waarin deze kerk als C-kerk werd aangeduid. Een evaluatie na 5 jaar van de actuele situatie en samen met de vele veranderingen in de reorganisatie van de Kalmthoutse parochies van 5 parochies naar 2 parochies stelt de Pastorale Eenheid voor om het statuut van C naar A kerk te brengen. De kerk van Achterbroek zal in dit kader fungeren als een bijkerk voor de parochie Nieuwmoer-Achterbroek.

Motivering:

De Kerk en de grond zijn eigendom van de kerkfabriek en de kerk blijft behouden voor liturgische en pastorale activiteiten. Er zijn veel vrijwilligers voor de eerste communievieringen, het vormsel en de gewone erediensten. Er is een eigen parochiezaal en zangkoor. Er zijn een vijftal lectoren en twee koster actief.

Vrijwilligers zorgen voor het onderhoud van zowel de binnenzijde als de buitenzijde van de kerk. Verder zijn er jaarlijks nog verschillende kindervieringen.

Besluit:

De parochie stelt voor om het A-statuut te hanteren.

3.2 Onze Lieve Vrouw Kalmthout centrum.

3.2.1. Identificatie

Onze-Lieve-Vrouw, Kerkeneind 13 te 2920 Kalmthout (Centrum), provincie Antwerpen. Pastorale Eenheid Onze-Lieve-Vrouw Essen-Kalmthout, Dekenaat Noorderkempen, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen.

De kerk is eigendom van de Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw Bezoeking en van Bijstand. De grond, waar de kerk op staat, is eigendom van de gemeente.

Er is geen beschermingsstatus. De kerk is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed, geldig sinds 29-03-2019.

3.2.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Omgeven door groen, aan de oostzijde kerkhof, aan zuidzijde een Heilig Hartbeeld van 1924 opgevat als herdenkingsmonument voor de gesneuvelden.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

De oorspronkelijke kerk, daterend uit de tweede helft van de 14de eeuw en de eerste helft van de 17de eeuw en herhaaldelijk vergroot in de loop van de 19de eeuw, werd gesloopt in 1897. De huidige neogotische kerk werd in 1894-97 meer westwaarts opgericht naar ontwerp van architect Louis Gife. Tijdens de Tweede Wereldoorlog werd de kerktoren tot tweemaal toe opgeblazen: herstellingswerken werden uitgevoerd in 1941-42 en 1949 en later.

Basilikaal type bestaande uit een driebeukig schip van zes traveeën, transept van twee traveeën en koor van twee traveeën met driezijdige sluiting; aangebouwde westtoren; noordelijke zijkapellen dito en in de kooroksels. Bakstenen gebouw met zandstenen speklagen op sokkel van arduin afgedekt met leien zadeldaken.

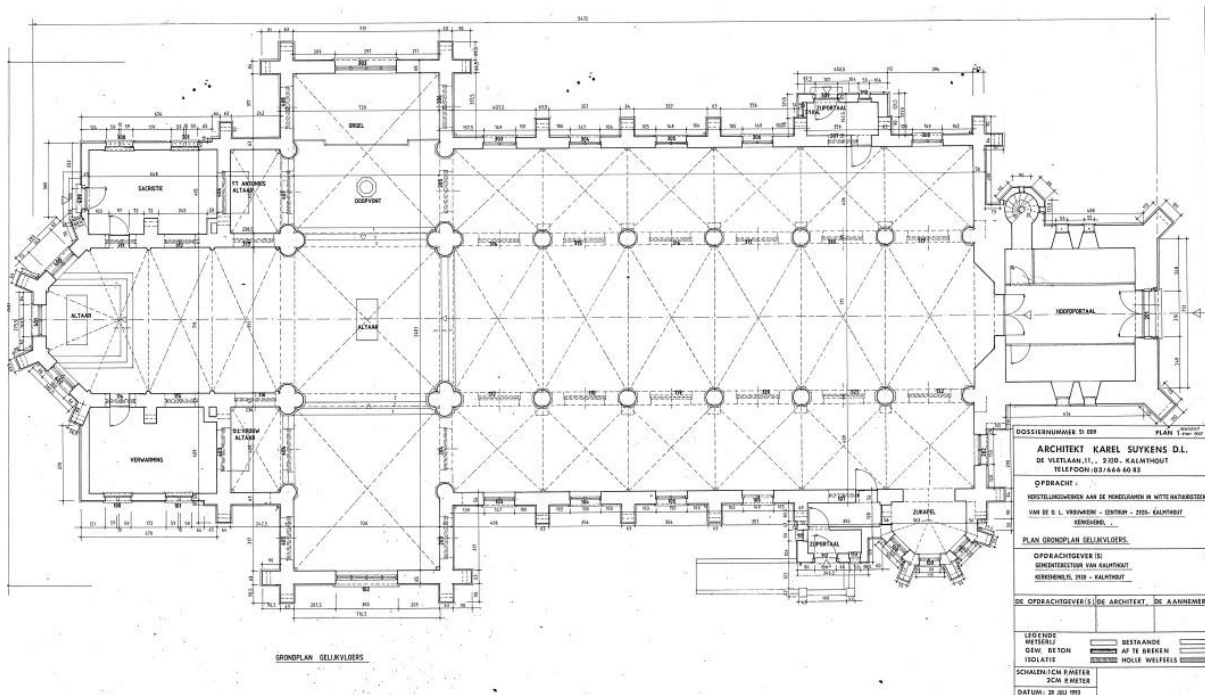
Westtoren met drie registers onder ingesnoerde naaldspits geflankeerd door versneden steunberen. Ten zuiden van de traptoren: een korfboogdeur waarboven een Onze-Lieve-Vrouwebeeld en spitsboogvenster begrepen in omlopende geprofileerde omlijsting van zandsteen; bovenste register met spitse galmgaten. Zijmuren, per travee geritmeerd door versneden steunberen; spitsboogvensters in de zijbeuken en ronde in de middenbeuk, beide met maaswerk. Zijpuntgevels van transept en koorgevels met hoge spitsboogvensters. Alle vensters in eenvoudige bakstenen omlijsting.

Bepoetst en beschilderd; spitsbogenarcaden op zuilen met polygonale sokkel en dito, met loofwerk versierd kapiteel; verschillende colonnetten schragen het kruisribgewelf; in de zijbeuken, opvangende consoles tegen noordelijke en zuidelijke muren; bakstenen gewelfvulling.

Schilderijen uit 17de, 18de en 19de eeuw. Beelden uit de 17de en de 18de eeuw (hout en terracotta afkomstig van de voormalige Sint-Jacobskapel) en de 19de eeuw, gepolychromeerd,

voornamelijk door J. Gerrits. Altaren uit het vierde kwart van de 19de eeuw - het hoogaltaar van 1897 door J. Gerrits, neogotische preekstoel van 1900 eveneens door J. Gerrits, biechtstoelen uit 17de, 18de en 19de eeuw; moderne glasramen in koor, transept en westgevel, onder andere naar ontwerp van M. Crespin (1950-1955).

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Voorzieningen

Sanitair	Ja
Verwarming	Via een gasbrander op warme lucht die jaarlijks gekeurd wordt.
Verlichting	LED
Keukenvoorzieningen	Enkel een spoelbak is aanwezig.
Audiosysteem	Ja, dateert van 2020.
Beeldscherm(en)	/
Rolstoeltoegankelijkheid	Nu is 1 zijde rolstoeltoegankelijk, vanaf 2026 zal de hoofdingang ook rolstoeltoegankelijk worden.
Diefstal- en brandbeveiliging	Speciale veiligheidsslotsen
Bliksemveiligheid	Deze werden vernieuwd en worden jaarlijks gekeurd.
Gsm-operatoren	/

Bouwfysische toestand

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw en per rubriek weergegeven op een 6-delige schaal, en dit voor 3 aandachtspunten:

bouwfysische toestand	uistekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiele staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	uistekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico op gevolgschade	geen- weinig - redelijk - aanzienlijk - verhoogd - acuut Deze schaal geeft aan in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiele verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals openschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.

GEHELE OBJECT

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting Verschillende aansluitingen laten te wensen over. De leibedekking van daken [3], [6]-west, [7] en [11] is in slechte staat vanwege dun geworden leihaakjes.
De uitgespoelde zones voegwerk aan vleugels [4]-west en [6]-west hebben vochtdoorslag tot gevolg met schade aan het pleisterwerk tot gevolg. Voornamelijk aan de zuidwestelijke en noordwestelijke steunbeer van toren [1] is het voegwerk hier en daar uitgespoeld met vocht- en vorstschade aan het steenwerk tot gevolg.
Het koper van de goten voldoet maar verschillende soldeermaden zijn ingescheurd met vochtindringing tot gevolg.

DAK

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting De met inox gehaakte leibedekking en de met koper gehaakte leien van dak [5]-noord zijn nog in goede staat.
De genagelde leibedekking van torens [1] en [2] is voor zover zichtbaar vanop afstand nog ok.
De raaz genagelde leien van dak [13] beginnen te verouderen maar voldoen nog.
Aan verschillende daken zijn er enkele leien scheefgezakt of weggevallen.
De leibedekking van daken [3], [6]-west, [7] en [11] is in slechte staat vanwege de dun geworden koperen leihaakjes.
Verschillende zones leien zijn weggevallen, met sterke vochtindringing tot gevolg. Rr zullen nog meerdere leien wegvallen.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		redelijk

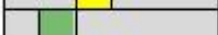
toelichting Het koper van de goten is nog goed. Verschillende soldeernaden zijn gescheurd vanwege onvoldoende uitzettingsmogelijkheid onder invloed van de thermische werking. Op enkele plaatsen heeft dit sterke vochtindringing tot gevolg. Enkele uitgezakte afvoeren hebben vochtoverlast op het muurwerk tot gevolg. Ze werden tijdelijk teruggeschoven maar zullen terug uitzakken.

KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Vanwege de lekken in de daken en goten kan het houtwerk inrotten door zwam.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Het schilderwerk is toe aan een onderhoudsbeurt.

AFWERKING EN INRICHTING

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

toelichting Het pleisterwerk van vleugels [4]-west en [6]-west is beschadigd vanwege vochtdoorslag.

TECHNISCHE INSTALLATIE

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

3.2.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

3.2.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Wekelijkse diensten en feestdagen:

Dagelijks is de ingebouwde kapel (in glaspanelen) geopend die veelvuldig wordt gebruikt. De wekelijkse zondagsviering wordt bijgewoond door 50 à 100 aanwezigen. De maandelijkse gezinsvieringen uitgezonderd de maanden juli en augustus worden bijgewoond door 120 à 200 aanwezigen. Tijdens de vieringen op Pasen, Pinksteren, O.L.V. Hemelvaart, Vormselviering en Eerste communie zijn er 150 à 250 aanwezigen. Wanneer de kerk maximaal bezet is tijdens begrafenissen zijn er 500 personen aanwezig.

Cijfergegevens	2023	2024
Doopsels	17	8
Eerste communie	12	11
Vormsel	15	12
Huwelijken	1	3
Begrafenissen	12	15

Ander parochiaal gebruik van het kerkgebouw:

- Voorbereiding van Eerste Communie en Vormsel waarbij de pastoor eveneens aanwezig is.
- Maatschappelijke functie van de kerk: De kerk staat centraal in het centrum naast het gemeentehuis, de muziekschool MUZARTO, de gemeentelijke bibliotheek en over het

dienstencentrum. Op loopafstand ligt de voormalige parochiezaal Zonnedaau, het postkantoor en winkels. Jaarlijks hebben er een aantal evenementen plaats in de omgeving van onze kerk. Men ervaart een blijvende nood aan spiritualiteit, ontmoeting en stilte. Daarom is de kerk dagelijks toegankelijk in de weekkapel. Het is de bedoeling dit zo te houden.

- Momenteel is er geen medegebruik voor andere erediensten.:-

Er is geen sprake van gedeeld gebruik en multifunctioneel gebruik.

Toekomstvisie:

De kerk O.L.V. Centrum is gekozen door de Parochiale Eenheid als hoofdkerk en zal dus uitsluitend gebruikt worden voor de eredienst en andere pastorale doeleinden.

Besluit:

De parochie stelt voor om het A-statuut te hanteren.

3.3 Sint Jozef Heide.

3.3.1. Identificatie

Sint Jozef, Heidestatieplein 4-8 te 2920 Kalmthout (Heide), provincie Antwerpen. Pastorale Eenheid Onze-Lieve-Vrouw Essen-Kalmthout, Dekenaat Noorderkempen, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen.

De kerk is eigendom van de kerkfabriek Sint-Jozef Heide. De grond, waar de kerk op staat, is eigendom van de gemeente.

Er is geen beschermingsstatus. De kerk is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed, geldig sinds 14-09-2019.

3.3.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

De kerk is opgericht in 1935 naar een ontwerp van architect Louis de Vooght met driebeukig schip, transept, koor en flankerende westtoren. Het metselwerk is van natuursteen uit de Ardennen. In de kerk is veel marmer gebruikt. De glasramen zijn in loodglas. De combinatie tussen het marmer en de loodglasramen geeft een warme indruk aan deze kerk. In de kerk staat een historisch waardevolle biechtstoel en enkele waardevolle beelden in hout.

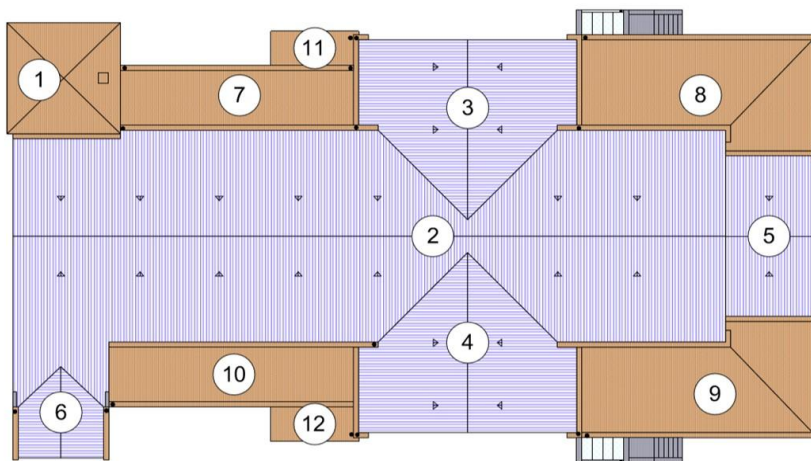
We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

- Nr. 1: onder de kerktoren
- Nr. 2, 3 en 4: open ruimte met zitplaatsen en achteraan de hoofdingang van de kerk
- Tussen Nr. 2 tot 5: hoogkoor met altaar Nr. 5. orgel.
- Nr. 6: was de doopkapel en magazijn.
- Nr. 7 en 10: zijbeuken
- Nr.8: sacristie en een zijaltaar met tabernakel
- Nr. 9: weekkapel
- Nr. 11 en 12: zijingangen

Voorzieningen

Sanitair	Aanwezig
Verwarming	Stookolie, gekeurd in 2024.
Verlichting	LED binnenverlichting
Keukenvoorzieningen	Geen uitgeruste kitchenette, enkel een spoelbak in de sacristie en een nieuwe inrichting van de backstage in de voormalige weekkapel.
Audiosysteem	Aanwezig en werkt naar behoren.
Beeldscherm(en)	Aanwezig
Rolstoeltoegankelijkheid	De kerk is rolstoeltoegankelijk.
Diefstal- en brandbeveiliging	Is aanwezig met aparte bankkluis en het vereiste aantal brandblusapparaten en voldoende aangeduide nooduitgangen.
Bliksemveiligheid	Aanwezig.
Gsm-operatoren	Er zijn 3 verschillende operatoren.

Bouwfysische toestand

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw en per rubriek weergegeven op een 5-delige schaal, en dit voor 3 aandachtspunten:

bouwfysische toestand	uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiele staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico op gevolgschade	geen - weinig - redelijk - aanzienlijk - verhoogd - acuut Deze schaal geeft aan in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiele vertering of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals opmerkelijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.

GEHELE OBJECT

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting De bereikbaarheid van de daken en goten laat te wensen over wat onderhoud bemoeilijkt. Door een gebrek aan onderhoud waren verschillende goten dichtgeslibd en afvoeren verstopt met vochtoverlast op het onderliggende muurwerk tot gevolg. De goten zijn door ons geruimd. De gebreken aan de dakbedekking en goten hebben vochtinfiltratie tot gevolg. De lekken in de goten en dak [7] werden door ons tijdelijk met een coating gedicht.

DAK

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

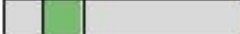
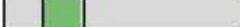
toelichting De kleine gebreken hebben beperkte vochtinfiltratie tot gevolg. Tijdig herstel voorkomt vervolgschade.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting Het koper van de goten voldoet, maar de gescheurde soldeermaden en losgekomen herstellingen hebben vochtinfiltratie tot gevolg. Tijdig herstel voorkomt vervolgschade.

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Slechts enkele zones voegwerk zijn uitgespoeld.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

AFWERKING EN INRICHTING

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

TECHNISCHE INSTALLATIE

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Een aantal losgekomen bevestigingen van de bliksemalleider dienen terug verankerd te worden.

nevenactiviteiten De overeenkomst kreeg de instemming van de bisschop en is gesloten voor onbepaalde duur.

Toekomstvisie:

Het team van de Sint Jozefparochie Heide besloot een infomoment te plannen in voorbereiding van het nieuwe kerkenbeleidsplan. Ruim 50 kerkgangers en vrijwilligers gebruikten deze gelegenheid om hun mening te geven. Dat resulteerde in een aantal aanbevelingen. In de toekomstvisie van de pastorale eenheid (PE) staat voor deze parochie het volgende: *‘Deze kerk heeft momenteel een B statuut. Voor deze kerk is al een herstemming gevonden als kerktheater. De kerk zal onttrokken worden aan de eredienst na samenvoeging van de parochies van Kalmthout en zal niet meer gebruikt worden voor liturgische of pastorale activiteiten’.* Aan de deelnemers werd de vraag voorgelegd of zij akkoord gaan met het besluit van de bisschop (maart 2024) en de toekomstvisie van de PE. Het antwoord op deze vraag was dat men geen objectieve redenen ziet om de kerk te onttrekken aan de eredienst zolang er nog voldoende - overwegend oudere kerkgangers - wekelijks de erediensten bijwonen. Er wordt aan herinnerd dat de vijf parochies in 2012 op initiatief van het Centraal kerkbestuur samen in een nota afspraken over de toekomst van de erediensten ernstig te zullen nadenken van zodra het gemiddelde aantal kerkgangers lager is dan van 50 personen. Voor onze parochie is dat duidelijk nog niet geval. Ook het samengaan van de nevenactiviteiten wordt niet als storend ervaren.

Motivering:

De parochie is nog steeds een warme gemeenschap met voldoende vrijwilligers om de geplande erediensten verzorgd te laten doorgaan. Een oprechte geloofsbeleving bloeit het mooist te midden een warme en verbonden geloofsgemeenschap. Het gemengd gebruik van erediensten en het groeiend aantal nevenactiviteiten gaat perfect samen. Deze parochie telt het hoogste aantal kerkgangers in onze gemeente (gemiddeld 64 kerkgangers in 2024). De parochie heeft het hoogste aantal eerste communicanten en vormelingen en een hoog aantal uitvaarten. De kerk wordt driemaal per jaar gebruikt voor een gezinsviering, viermaal voor een schoolviering en eenmaal op Christus Koning voor een Chiroviering. De parochie kan gelukkig op nog voldoende vrijwilligers een beroep doen voor de omkadering van de erediensten. Voor de catechistenwerking en de schoolvieringen is de continuïteit van de vieringen in onze kerk of die van den Heuvel essentieel. Om al die redenen is de parochie Sint Jozef Heide van oordeel dat de vieringen in deze kerk moeten blijven doorgaan zolang er voldoende kerkgangers aan deelnemen. Een herbestemming kan slechts aan de orde zijn wanneer het gemiddeld aantal kerkgangers per week significant langer ligt dan de gestelde ondergrens van 50 personen en daarvoor geen priester of erkende voorganger meer beschikbaar is.

Besluit:

De parochie vraagt het behoud van het B-statuut om dit mooie project samen met de kerkelijke en burgerlijke overheid te kunnen afwerken.

3.4 Parochie Heilig Hart Heuvel.

3.4.1. Identificatie

Heilig Hart Heuvel, Heuvel 16 te 2920 Kalmthout (Heuvel), provincie Antwerpen. Pastorale Eenheid Onze-Lieve-Vrouw Essen-Kalmthout, Dekenaat Noorderkempen, Vicariaat Kempen, Bisdome Antwerpen.

De kerk is eigendom van de parochie Onze-Lieve-Vrouw, Kerkeneind Kalmthout.

Er is geen beschermingsstatus. De kerk is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed, geldig sinds 14-09-2019.

3.4.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Moderne gotische bakstenen kerk van 1938-39 naar ontwerp van architect Frans Peeters. Noord-zuid-georiënteerde zaalkerk met éénbeukig schip, koor en oostelijke toren. Aan noordzijde, "Mariadreef" van 1954 met vijftien rozenkranskapelletjes.

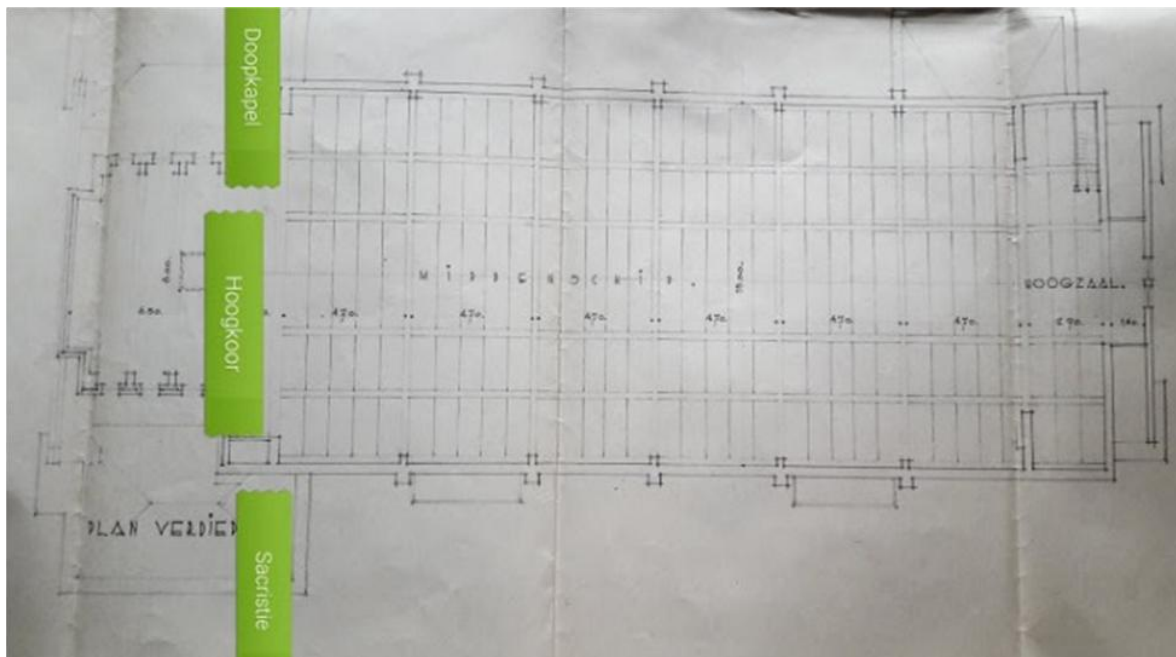
We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

Voorzieningen

Sanitair	Er is 1 toilet aanwezig, naast de sacristie.
Verwarming	Er wordt verwarmd met stookolie. De ketel dateert van +/- 1960 en wordt jaarlijks gekeurd.
Verlichting	In de kerk zelf zijn er TL-lampen. Voor en op het hoogkoor zijn er spots met LED- en halogeenlampen.
Keukenvoorzieningen	/
Audiosysteem	Aanwezig, werkt perfect.
Beeldscherm(en)	/
Rolstoeltoegankelijkheid	De kerk is rolstoeltoegankelijk, het koorgedeelte niet.
Diefstal- en brandbeveiliging	Enkel gekeurde brandblusapparaten zijn aanwezig.
Bliksemveiligheid	Aanwezig.
Gsm-operatoren	/

Bouwfysische toestand

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw en per rubriek weergegeven op een 5-delige schaal, en dit voor 3 aandachtspunten:

bouwfysische toestand	uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiële staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico op gevolgschade	geen- weinig - redelijk - aanzienlijk - verhoogd - acuut Deze schaal geeft aan in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiële verwerking of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.

GEHELE OBJECT

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting De bereikbaarheid en toegankelijkheid laat te wensen wat onderhoud van enkele daken onmogelijk maakt.
De dakbedekking is onderhoudsgevoelig geworden.
Enkele goten zijn aan herstellervinging toe.

DAK

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

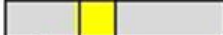
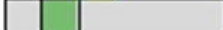
toelichting Een aantal beschadigde pannen zijn aan vervanging toe.
De weggevalen pannen aan dak [3] moeten teruggeplaatst worden, vanwege de slechte bereikbaarheid dient dit uitgevoerd te worden vanop een hoogwerker.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

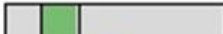

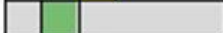
toelichting Enkele afvoeren zijn aan herstel toe.

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Het voegwerk van enkele delen zijn aan herstel toe.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

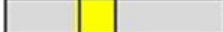
toelichting De voorzetbeglazing en het glas-in-lood is plaatselijk aan herstel toe.

AFWERKING EN INRICHTING

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

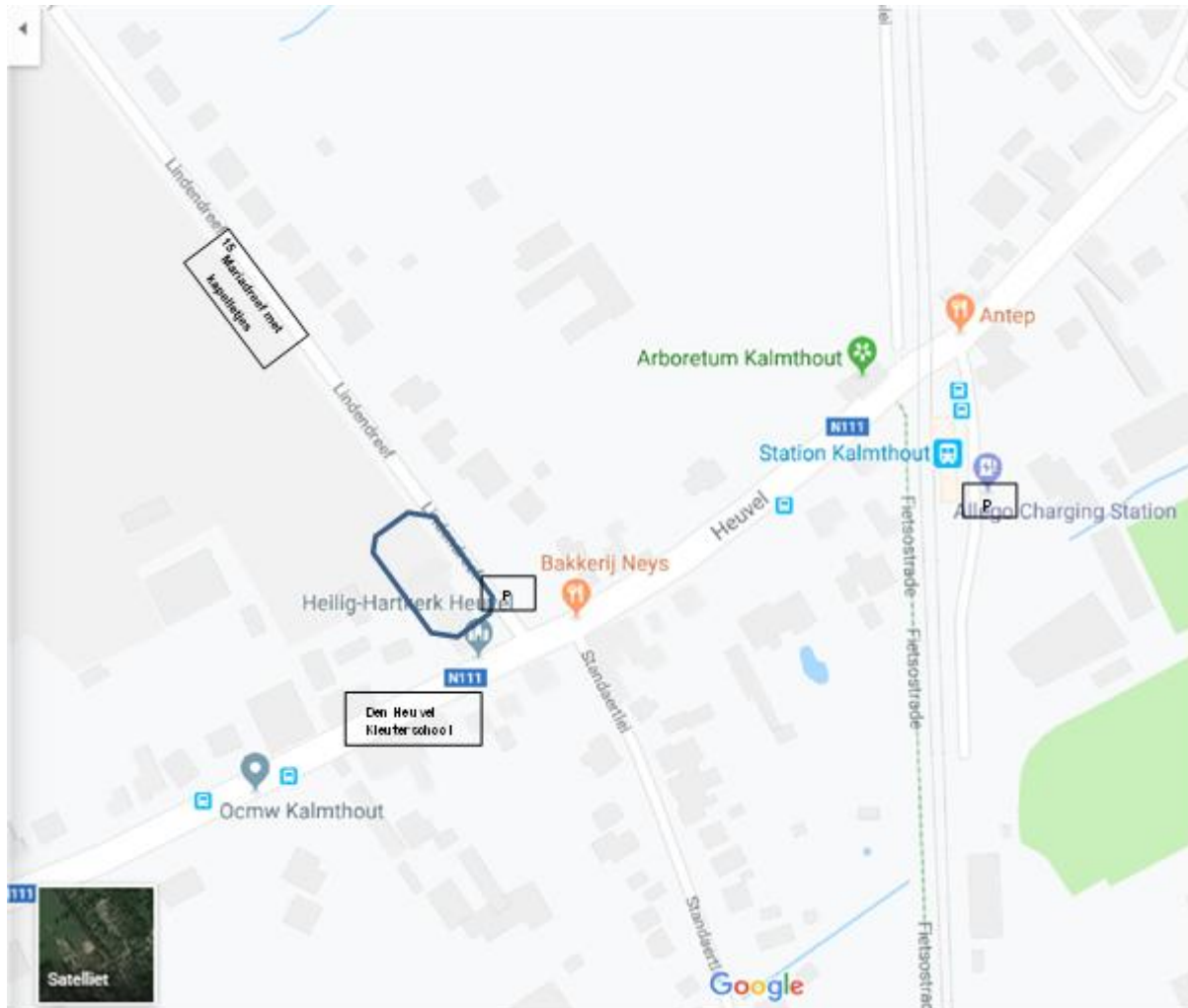
toelichting De door kleine klopkever aangetaste stoelen en dergelijk moeten behandeld worden om de aantasting te stoppen.

TECHNISCHE INSTALLATIE

bouwfysische toestand		matig
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting De blikseminstallatie voldoet niet aan de geldende Europees norm wat een zeker risico inhoud. De elektriciteitsinstallatie lijkt niet optimaal.

3.4.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

Er ligt een openbare parking naast de kerk in de Lindendreef, waar een 10-tal voertuigen kunnen parkeren. Zowel de bus als de trein zijn op een afstand van 100 meter bereikbaar. Buiten de kerk heeft de parochie geen eigen lokalen. Voor vergaderingen en andere activiteiten (vergaderingen, catechese, activiteiten rond Welzijnzorg en Broederlijk Delen, enz.) wordt gebruikt gemaakt van de lokalen van de parochiale basisschool.

3.4.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Wekelijkse diensten en feestdagen:

Op de eerste zaterdag van de maand vindt een eucharistieviering plaats en op de derde of vierde zaterdag van de maand een woord- en communiedienst, telkens om 17u00. Deze worden bijgewoond door 20 à 30 personen. De andere zaterdagen wordt een avondgebed georganiseerd dat wordt bijgewoond door +/- 10 personen. Er is een 2 keer/jaar een vormselcatechese en een eerste communie.

In 2024 waren er 6 uitvaarten, 8 doopvieringen, 12 eerste communicanten, 13 vormelingen en 1 huwelijk. Wanneer de kerk maximaal bezet is, zijn er 300 aanwezigen.

Er is geen sprake van medegebruik door andere erediensten.

Nevenactiviteiten:

In 2024 waren er twee concerten. In september organiseerde de groep van Heuvel Art een tentoonstelling met kunstwerken in en rond de kerk.

Toekomstvisie:

Aan de voorbereiding van deze toekomstvisie namen 11 personen uit de parochie deel naast 2 personen van het Vicariaat Kempen en 2 personen van de pastorale eenheid.

Motivatie:

De parochie heeft nog een levende parochiegebonden gemeenschap. Er wordt vanuit gegaan dat deze gemeenschap niet snel zal verdwijnen. Daarnaast is er het besef dat het proces van ontkerkelijking moeilijk is te stoppen. In deze kerkgemeenschap is er een kleine kern van gelovigen die wekelijks deelnemen aan de erediensten of gebedsstonden. Deze kern blijft geloven in de missie van onze parochie als lokale kerk. Er zijn elementen die het in stand houden van een lokale kerk rechtvaardigen. Zo wordt vastgesteld dat nog heel wat mensen in de parochie de christelijke waarden respecteren en meewerken aan de uitbouw van een hechte gemeenschap. Dit blijkt duidelijk bij kerkgebonden gebeurtenissen zoals de acties van Welzijnszorg en Broederlijk Delen. Bij belangrijke kerkelijke feesten zoals kerstmis, eerste communie- en vormsel zijn er heel wat mensen die willen meevieren. Regelmatig vinden er in deze kerk nog uitvaarten en doopvieringen plaats.

Besluit:

De parochie opteert voor het C-statuut.

3.5 Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen Nieuwmoer

3.5.1. Identificatie

Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen, Kerkstraat 1te 2920 Kalmthout (Nieuwmoer), provincie Antwerpen. Pastorale Eenheid Onze-Lieve-Vrouw Essen-Kalmthout, Dekenaat Noorderkempen, Vicariaat Kempen, Bisdom Antwerpen.

De kerk is eigendom van kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen Nieuwmoer. De grond waar de kerk op staat, is eigendom van de gemeente.

Er is geen beschermingsstatus. De kerk is aangeduid als vastgesteld bouwkundig erfgoed, geldig sinds 29-03-2019

3.5.2. Beschrijving

a) Cultuurhistorische waarde

Vrijstaande neogotische kerk opgetrokken in 1844-46 naar ontwerp van architect Ferdinand Berckmans. De oorspronkelijke houten toren werd in 1909-11 vervangen door de huidige naar ontwerp van architect Jan Sels.

Georiënteerde kruiskerk met eenbeukig schip van zes traveeën, transept van één travee en vijfzijdige sluiting en ingebouwde westtoren. Kleine annexen in de kooroksels.

Baksteenmetselwerk met sober gebruik van natuursteen (toren); leien zadeldaken. Voorgevel met ingebouwde vijfledige toren onder ingesnoerde naaldspits geflankeerd door zuidelijke traptoren. Fijne kordons, een oculus, kleine spitsboogramen en dito galmgaten markeren de registers; omlijste steigergaten.

Eenvoudig gedrukt spitsboogportaal in geprofileerde omlijsting; eiken vleugel deur met smeedwerk en makelaar met beeltenis van Onze-Lieve-Vrouw Koningin. Zijgevels van schip, transept en koor geritmeerd door steunberen. Zijtuitgevels van het transept met aandak, ankers en vlechtingen. Smalle spitsboogramen in bakstenen omlijsting; geen maaswerk.

Bepleisterd en beschilderd. Overwelfing door middel van kruisribgewelven op halfzuilen met bladwerkkapiteel en polygonale sokkel; stergewelf boven de viering.

Beelden: bustes van Heilige Augustinus en Heilige Norbertus, gepolychromeerd hout uit de eerste helft van de 18de eeuw; gepolychromeerde 19de-eeuwse heiligenbeelden in schip. Hoofden en zijaltaren, gemarmerd en witgeschilderd hout uit de eerste helft van de 19de eeuw, terracotta beelden van Heilige Petrus en Heilige Paulus aan weerszijden; biechtstoelen gedateerd 1653 en van ongeveer 1653 respectievelijk in kruisbeuk zuid en noord.

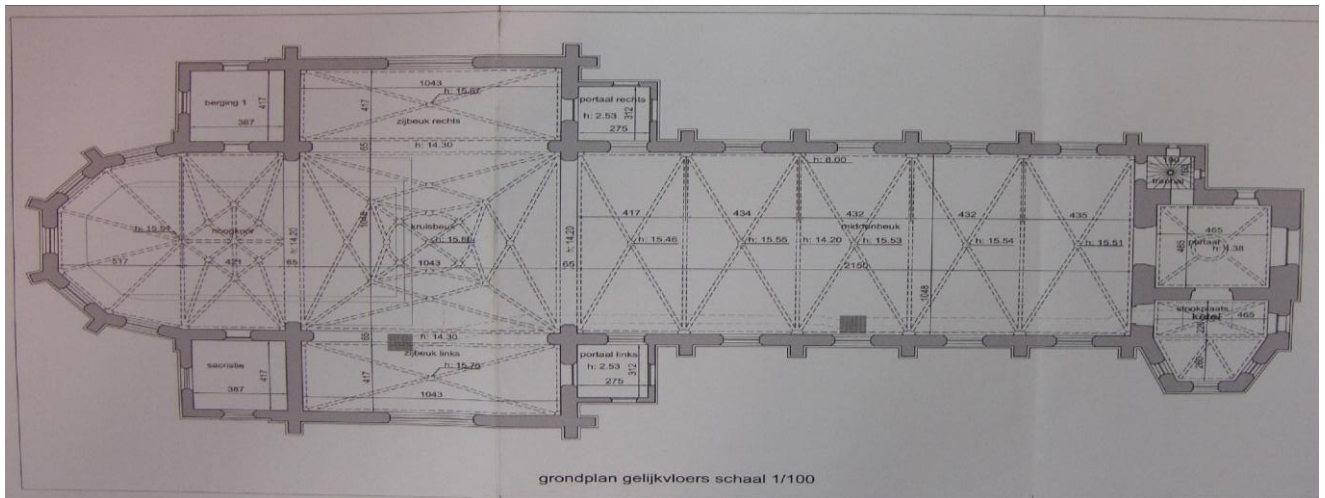
We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

We tonen de originele afbeelding hier niet omwille van het copyright.

Wil je het volledige kerkenbeleidsplan met beeldmateriaal bekijken?
Vraag het dan op bij de gemeente.

b) Gebouw en architecturale mogelijkheden

- Vooran midden inkomportaal kerk
- Rechtsingang naar kerktoeren
- Links ingang stookplaats en toilet
- Achteraan rechts doopvont
- Achteraan links sacristie
- Middenschip
- Kruisbeuk rechts en links met telkens zijaltaar en biechtstoel
- Hoogkoor met altaar
- In de kruisbeuken links en rechts een zijingang
- Voorzieningen*

Sanitair	1 toilet is aanwezig.
Verwarming	Via gas, vernieuwd in 2023. De nodige attesten zijn aanwezig.
Verlichting	Klassieke verlichting.
Keukenvoorzieningen	/
Audiosysteem	Aanwezig, werkt goed.
Beeldscherm(en)	/
Rolstoeltoegankelijkheid	De kerk is rolstoeltoegankelijk, het koorgedeelte niet.
Diefstal- en brandbeveiliging	Extra sloten, camera's en brandblussers zijn aanwezig.
Bliksemveiligheid	Ja.
Gsm-operatoren	Ja.

Bouwfysische toestand

CONDITIE

De conditie van het erfgoed wordt voor het hele gebouw en per rubriek weergegeven op een 6-delige schaal, en dit voor 3 aandachtspunten:

bouwfysische toestand	uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht
	Dit is de conclusie van de huidige bewaringstoestand van alle geïnspecteerde onderdelen per rubriek. Het is een globale inschatting van de materiele staat van het erfgoed op het moment van de inspectie.
onderhoud	uitstekend - goed - redelijk - matig - slecht - zeer slecht
	Deze waarde is een inschatting van het uitgevoerde onderhoud en de manier waarop onderhoud, problemen en risico's worden opgevolgd. Worden daken en goten regelmatig schoongemaakt? Wordt snel ingegrepen als er een probleem is? Is er iemand verantwoordelijk voor het beheer die er regelmatig (vb. wekelijks) passeert en oog heeft voor problemen?
risico op gevolgschade	geen- weinig - redelijk - aanzienlijk - verhoogd - acuut
	Deze schaal geeft aan in welke mate er gevaar bestaat voor een versnelde materiele vertering of verlies van erfgoedwaarde als de beheerder niet tijdig ingrijpt. Het kan gaan om allerlei mogelijke risico's, zoals ogenschijnlijk kleine problemen die voor ernstige gevolgschade kunnen zorgen, een verkeerd gebruik of beheer, verhoogd risico op calamiteiten, slechte klimatologische omstandigheden voor zeldzame onderdelen met een hoge historische waarde.

GEHELE OBJECT

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		redelijk

toelichting De bereikbaarheid en toegankelijkheid laat te wensen over wat onderhoud bemoeilijkt. Door een gebrek aan onderhoud zijn verschillende goten en afvoeren dichtgeslibd met vochtoverlast tot gevolg. Enkele daken vertonen kleine gebreken. De gebreken aan de leien en dakluiken van toren [1] hebben sterke vochtindringing tot gevolg.

DAK

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		redelijk

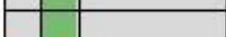

toelichting Voornamelijk aan de toren hebben de weggevallen leien en de beschadigde dakluiken sterke vochtindringing tot gevolg. Hierdoor is de bebording plaatselijk sterk ingerot waardoor er gemakkelijker leien kunnen loskomen.

DAKWATERAFVOER

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting De gescheurde soldeernaden van de goot van vleugel [3]-zuid hebben vochtindringing tot gevolg.

KAPCONSTRUCTIE EN ZOLDER

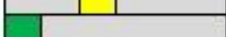
bouwfysische toestand		goed
onderhoud		goed
risico op gevolgschade		geen

DRAAGSTRUCTUUR EN OVERSPANNING

bouwfysische toestand		goed
onderhoud		matig
risico op gevolgschade		geen

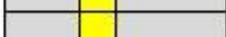
toelichting Door een gebrek aan onderhoud is een aantal diefijzers sterk roestig.

SCHRIJNWERK EN BEGLAZING

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		geen

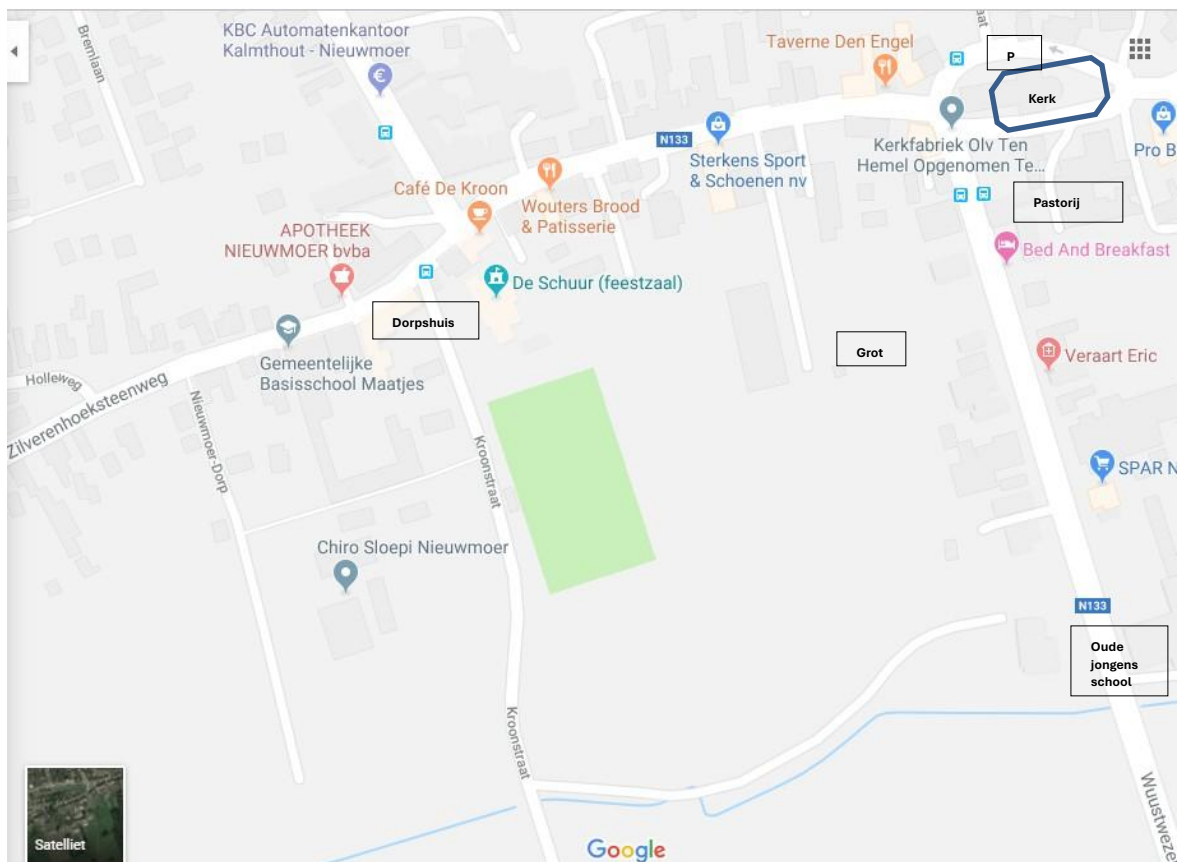
toelichting Het houtwerk is structureel in orde maar het schilder- en beitswerk is aan onderhoud toe. Het houtwerk van enkele ramen van vleugel [7] is onderaan oppervlakkig ingerot.

TECHNISCHE INSTALLATIE

bouwfysische toestand		redelijk
onderhoud		redelijk
risico op gevolgschade		weinig

toelichting Een aantal bevestigingen van de bliksemalleider zijn uitgezakt.

3.5.3. Situering van het gebouw in zijn ruimtelijke omgeving

De kerk is goed bereikbaar met de bus (lijn 670).

3.5.4. Beschrijving van het actueel gebruik en de actuele functie

Wekelijkse diensten en feestdagen:

De wekelijkse viering gaat door op zaterdag om 17u00.

Het afgelopen jaar waren er 6 doopvieringen, geen vormsels, 2 huwelijksvieringen en 2 uitvaarten. Als de kerk maximaal bezet is tijdens begrafenissen zijn er 300 à 400 personen aanwezig.

Nevenactiviteiten:

Er is geen ander parochiaal gebruik van het kerkgebouw.

Toekomstvisie en motivering

De kerkbezoeken verlopen goed voor uitvaarten en huwelijken. De bezoekers vinden er rust en stilte. Een 15-tal kerkgangers vinden de wekelijkse liturgie belangrijk. Zij zouden iets missen moest de kerk sluiten. De kerk is altijd op slot uitgezonderd voor de vieringen. Door beslissingen van de pastorale eenheid vallen er voor de parochie meer en meer vieringen weg. De kerk wordt -

ondanks alle beslissingen van de pastorale eenheid - perfect onderhouden door vrijwilligers en is in goede staat.

Besluit:

De parochie opteert voor het behoud van het C-statuut.

4.1. Plan van aanpak zoals opgesteld door de Pastorale Eenheid.

De verschillende Kalmthoutse parochies maken deel uit van de Parochiale Eenheid Onze-Lieve-Vrouw (Sint-Jansstraat 85 te Essen) die werd opgericht in 2016. Deze Pastorale Eenheid is een samenwerkingsverband tussen verschillende parochies en bestaat momenteel uit de parochies van de gemeenten Essen en Kalmthout en de parochies van Wuustwezel-Centrum, Sterbos en Braken. Het team van de pastorale eenheid bestaat uit de plaatselijke coördinator, de priester en verschillende medewerkers/vrijwilligers.

Een pastorale eenheid draagt zorg voor het christelijke gemeenschapsleven en streeft naar één samenhangend pastoraal beleid binnen de verschillende parochies. Een parochiale eenheid heeft een dubbele opdracht; zowel het bestaande kerkelijke leven ondersteunen door coördinatie, begeleiding en netwerking als nieuwe missionaire projecten mogelijk maken. Dit vraagt om de nodige ondersteuning op administratief en organisatorisch vlak.

Onze-Lieve-Vrouw Bezoeking en van Bijstand, Kalmthoutsesteenweg 398 te 2920 Kalmthout (Achterbroek).

De kerk en de grond zijn eigendom van de kerkfabriek. Deze kerk heeft momenteel een C-statuut. Deze kerk blijft bewaard voor liturgische of pastorale activiteiten. De gemeenschap leeft en er is een voldoende groot netwerk van enthousiaste vrijwilligers. Het gebouw wordt goed onderhouden.

Er is een samenvoegingsproces voor de parochies van Kalmthout opgestart: zo worden de parochies van Achterbroek en Nieuwmoer samengevoegd. De kerk van Achterbroek zal bijkerk worden in de nieuw samengevoegde parochie.

Voorstel: het wijzigen van het C-statuut naar het A-statuut.

Onze-Lieve-Vrouw, Kerkeneind 13, 2920 Kalmthout (Centrum).

De kerk is eigendom van de kerkfabriek. De grond waarop de kerk staat is eigendom van de gemeente. Deze kerk is momenteel door de pastorale eenheid aangewezen als 'zondagskerk' en heeft het statuut van A-kerk.

Het voorstel is om de zondagskerk te laten uitgroeien tot het liturgisch, catechetisch kloppend hart van de pastorale eenheid, met aandacht voor diaconie en groei naar een levendige gemeenschap. Het interieur werd recent opgefrist en het dak vernieuwd. Er is een samenvoegingsproces voor de parochies van Kalmthout opgestart: de parochies van Heuvel,

Centrum en Heide zullen worden samengevoegd tot één parochie. De kerk van het Centrum zal de hoofdkerk worden van de nieuw samengevoegde parochie.

Voorstel: het behouden van het A-statuuut.

Sint Jozef, Heidestatieplein 4/8 te 2920 Kalmthout (Heide).

De kerk is eigendom van de kerkfabriek. De grond waarop de kerk staat is eigendom van de gemeente. Deze kerk heeft momenteel een B-statuuut.

Voor deze kerk is al een herbestemming gevonden als kerktheater. De kerk zal in de nabije toekomst onttrokken worden aan de eredienst na samenvoeging van de parochies van Kalmthout en zal niet meer gebruikt worden voor liturgische of pastorale activiteiten.

Voorstel: het behouden van het B-statuuut.

Heilig Hart van Jezus, Heuvel 16, 2920 Kalmthout (Heuvel).

De kerk is eigendom van de Kerkfabriek Onze-Lieve-Vrouw. Deze kerk heeft momenteel een C-statuuut. Deze kerk moet niet voor liturgische of pastorale activiteiten bewaard worden. Dat het kerkgebruik in de komende vijf jaar zal stilvallen, is een realistische visie. Het aantal deelnemers aan de liturgie wordt steeds kleiner. Er zijn geen doopcatechisten, er was één catechist voor de eerste communie en de vormselcatechese gebeurt in samenwerking met de Sint Jozefkerk van Heide. Het vinden van vrijwilligers gaat moeizaam. De architecturale waarde van het gebouw is te verwaarlozen.

Er is een samenvoegingsproces voor de parochies van Kalmthout opgestart: de parochie van Heuvel zal worden samengevoegd met de parochies van Heide en Centrum.

Voorstel: het behouden van het C-statuuut.

Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen, Kerkstraat 1 - 2920 Kalmthout (Nieuwmoer).

De kerk is eigendom van de kerkfabriek. De grond waarop de kerk staat is eigendom van de gemeente. Deze kerk heeft momenteel een C-statuuut. Deze kerk moet niet voor liturgische of pastorale activiteiten bewaard worden. Dat het kerkgebruik in de komende vijf jaar zal stilvallen, is een realistische visie. Het aantal deelnemers aan de liturgie wordt steeds kleiner. Er zijn geen catechisten, vrijwilligers voor diaconie of secretariaatswerk. De symbolische betekenis en architecturale waarde van het gebouw zijn wel belangrijk. De uitstraling en zeggingskracht reiken verder dan enkel het liturgisch gebruik. Het interieur van de kerk is recent opgefrist.

Er is een samenvoegingsproces voor de parochies van Kalmthout opgestart: de parochie van Nieuwmoer zal worden samengevoegd met de parochie van Achterbroek.

Voorstel: het behouden van het C-statuuut.

4.2. Conclusie - Toekomstvisie op het gebruik voor de eredienst van de verschillende kerkgebouwen.

De visie van de Pastorale Eenheid zoals hierboven werd uiteengezet (zie punt 4.1) wordt onderschreven door de stuurgroep. Deze visie leidt dan ook tot volgende conclusie:

A. Kerkgebouwen die volwaardig behouden blijven voor de eredienst behouden met alle onderhouds- en investeringskosten die daarbij horen.

- Onze-Lieve-Vrouw Bezoeking en van Bijstand, Kalmthoutsesteenweg 398 te 2920 Kalmthout (Achterbroek);
- Onze-Lieve-Vrouw, Kerkeneind 13, 2920 Kalmthout (Centrum).

B. Kerkgebouwen waarvoor realistisch het kerkelijk gebruik voor de erediensten in de volgende legislatuur quasi stilvallen en die op korte termijn zoek gaan naar een neven- of herbestemming.

- Sint Jozef, Heidestatieplein 4/8 te 2920 Kalmthout (Heide).

C. Kerkgebouwen waarvoor de toekomst verder uitgeklaard moet worden en waarvoor in de loop van de komende legislatuur normaal gezien geen ingrijpende wijzigingen worden verwacht.

- Heilig Hart van Jezus, Heuvel 16, 2920 Kalmthout (Heuvel);
- Onze-Lieve-Vrouw ten Hemel Opgenomen, Kerkstraat 1 - 2920 Kalmthout (Nieuwmoer).

4.3. Volgende stappen.

Alle betrokken partijen engageren zich om naar aanleiding van het jaarlijks overleg tussen het centraal kerkbestuur en de gemeente na te gaan of het plan nog actueel is en of wijzigingen noodzakelijk zijn. Als wijzigingen nodig zijn, worden ze opgenomen in een addendum aan dit kerkenbeleidsplan na goedkeuring door de bisschop en door de gemeenteraad. Dit principe is toe te passen bij de start van elke nieuwe legislatuur. Volgens het Eredienstendecreet dat in werking treedt vanaf 1 januari 2025 moet elk kerkenbeleidsplan de eerste zes maand van elke nieuwe legislatuur vernieuwd of herbevestigd worden.

Ondertekening.

Mgr. Johan Bonny
Bisschop van Antwerpen

Vincent Gabriels
Algemeen directeur

Lukas Jacobs
Burgemeester